

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19CoP/51/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7623203575
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Tobiašová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:7623203575.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Tobiašovej a členiek senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Elišky Wagshalovej v právnej veci maloletého dieťaťa: I. O., T.. XX.XX.XXXX, U. H. M. XXX, C. H. G. T. D., G. X/XX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny G. T. D., dieťa rodičov: matka M. O., T.. XX.XX.XXXX, a otec N. O., T.. XX.XX.XXXX, U. H. G. T. D., N.. Q. XXXX/.X, v konaní o návrhu navrhovateľky - zákonnej zástupkyne maloletého dieťaťa: K. Y., T.. XX.XX.XXXX, U. H. M.Ň. XXX, C. H. G. T. D., G. X/XX, právne zastúpená Advokátskou spoločnosťou Hovan a Hospúdka, s.r.o. so sídlom M. Gorkého 8, Spišská Nová Ves, o návrhu zákonnej zástupkyne na vydanie neodkladného opatrenia, o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 17P/43/2023-33 zo dňa 28.07.2023, takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje uznesenie.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.
- III. Dáva podnet súdu prvej inštancie na začatie konania o zmenu úpravy styku otca s maloletou I..

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Stará matka maloletej, ktorá má maloletú zverenú do náhradnej osobnej starostlivosti, sa podaným návrhom domáhala vo veci samej a aj návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia zákazu styku otca s mal. I., resp., aby styk otca s mal. I. neupravil.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Spišská Nová Ves ako súd prvej inštancie (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením rozhodol tak, že cit.:

„Súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a .“

3. Súdu prvej inštancie v odôvodnení z návrhu nevyplýva, že život, zdravie alebo dôležitý záujem maloletého dieťaťa je ohrozený. Navrhovateľka v návrhu prezentovala hlavne svoj subjektívny pohľad na vzťah medzi navrhovateľkou, maloletým dieťaťom a ich otcom s tým, že medzi nimi je konflikt z dôvodu, že otec medializuje svoje prepustenie z väzby, pričom dáva za vinu svoje väzobné stíhanie výlučne navrhovateľke. Súd prvej inštancie tvrdenia navrhovateľky vyhodnotil ako irelevantné, nezakladajúce opodstatnenosť na násilný zásah do starostlivosti o maloletých rozhodnutím súdu. Z návrhu nevyplývalo, že otec sa násilím domáha styku s dieťaťom alebo iným konaním, ktoré by vystavovalo maloletú do stresových situácií. Z doposiaľ zistených skutočností vyplývalo, že otec opakovane na základe súdom určenom styku sa domáha stretnutia s maloletou vo forme, že si ju dôjde vyzdvihnúť. Ak sa styk

neuskutoční, otec má reagovať s tým, že pôjde podať trestné oznámenie na navrhovateľku. K trestnému stíhaniu otca poukázal na skutočnosť, že bol spod obžaloby právoplatne oslobodený a takto je potrebné na osobu otca hľadieť. Neopodstatnenosť neodkladného opatrenia potvrdzuje aj správa ÚPSVaR G. T. D., z ktorej vyplynulo, že otec nemá záujem násilne na dieťa tlačiť, len sa jej chce pripomenúť, že je jej otcom, pričom neboli zaznamenané žiadne násilné incidenty. Vzhľadom na uvedené mal súd prvej inštancie za to, že nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia nie je dôvodné, pretože nebola splnená podmienka naliehavosti veci a potreby neodkladného a okamžitého zásahu súdu formou navrhovaného neodkladného opatrenia.

III. Obsah odvolania navrhovateľky a vyjadrenia účastníkov konania

4. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľka - stará matka maloletej. Uviedla, že čelí sústavným atakom zo strany otca maloletej. Zdôraznila, že k oslobodeniu otca došlo len na základe chyby orgánov činných v trestnom konaní v prípravnom konaní. Má za to, že dnes nemožno tvrdiť, že skutok sa stal, ale súčasne nemožno ani tvrdiť, že sa nestal. Správanie maloletej svedčí o tom, že jej otec niečo spravil, svojho otca sa maloletá bojí. Každý pokus otca o styk s maloletou je sprevádzaný kontaktovaním polície zo strany otca. Otec sa dožaduje styku s dcérou veľmi radikálnym spôsobom. Navrhla napadnuté uznesenie zmeniť v zmysle jej odvolacieho návrhu.

5. K odvolaniu navrhovateľky sa vyjadril kolízny opatrovník maloletej. Uviedol, že mal. I. si prešla veľmi náročným obdobím od rozvodu rodičov a následne zverením do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke. Vzhľadom na jasne vyjadrený názor maloletej sa mu návrh starej matky maloletej javí ako dôvodný. Má za to, že akékoľvek násilné nútenie do realizácie styku môže mať negatívny vplyv na krehkú psychiku maloletej. Považuje za nežiadúce, aby sa rodič, ktorému dieťa nie je zverené do osobnej starostlivosti, domáhal prijatia opatrení, ktoré by mohli poškodiť zdravie a rozvoj mal. dieťaťa.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

6. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), v spojení s ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, pričom dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky - starej matky maloletej nie je dôvodné.

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa Civilného mimosporového poriadku.

10. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (CSP), ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

12. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

13. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

14. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

15. Z obsahu preskúmaného spisu je zrejmé, že mal. I. je zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke (matke jej matky). Vzťahy medzi starou matkou a otcom maloletej sú vážne narušené z dôvodu podozrenia otca pre sexuálne zneužívanie mal. I.. Otec maloletej bol v čase od 17.05.2021 do 16.06.2023 väzobne stíhaný pre podozrenie zo sexuálneho zneužívania maloletej. Nakoľko sa styk otca s maloletou dlhodobo nerealizoval, došlo k ochladeniu vzťahov a odcudzeniu medzi mal. I. a jej otcom. Mal. I. sa má svojho otca dokonca aj báť. Sexuálne zneužívanie mal. I. otcom sa v trestnom konaní nepotvrdilo, otec maloletej bol rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 6To/55/2023-297 zo dňa 16.06.2023 oslobodený spod obžaloby pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, preto nie je žiaden dôvod na to, aby sa styk otca s mal. I. riadne a plnohodnotne nerealizoval.

16. Ťažiskom odvolacích námietok starej matky maloletej bolo, že súd prvej inštancie vôbec nezohľadnil názor mal. dieťaťa a jej najlepší záujem. Mal. I. svojho otca odmieta, bojí sa ho, nechce sa s ním stretávať. Každý pokus otca o stretnutie s mal. I. končí privolaním policajnej hliadky, ktorú volá otec maloletej. Takéto konanie otca podľa starej matky nie je v najlepšom záujme maloletej.

17. Rešpektujúc participatívne práva detí, odvolací súd preveril z obsahu spisu toto tvrdenie, pričom nezistil jeho dôvodnosť. Samozrejme, je dôležité, aby mal súd zistený názor mal. dieťaťa, osobitne v konaniach, ktoré sa ho bezprostredne týkajú. Súd však môže názor dieťaťa zistiť priamo, teda dieťa vypočuje súd sám, alebo sprostredkovane, teda, že dieťa vyjadrilo svoj názor pred treťou nestrannou osobou; jeho názor je zachytený a použiteľný v súdnom konaní. Z obsahu preskúmaného spisu vyplýva, že mal. I. vyjadrila svoj názor na otca pred kolíznym opatrovníkom, ktorý jej bol súdom ustanovený.

18. Právo maloletého dieťaťa vyjadriť slobodne svoj názor vo veciach, ktoré sa ho týkajú, je jeho nepopierateľným právom (§ 100 ods. 3 OSP, 43 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine). V konečnom dôsledku však posúdenie záujmu dieťaťa prináleží súdu. Jeho úlohou je korigovať predstavy a názory maloletého dieťaťa o tom, čo je pre neho za danej situácie vhodné a čo nie (porov. uznesenie Ústavného súdu Českej republiky vo veci III.ÚS 707/04, IV.ÚS 288/04, III.ÚS 2150/07, I.ÚS 3082/10). Nemožno totiž pripustiť, aby bol v konaní zohľadnený výhradne názor maloletého dieťaťa bez zreteľa na všetky zistené skutočnosti a v súlade s takto vysloveným názorom, aby došlo k vyhláseniu autoritatívneho rozhodnutia súdu (porov. Uznesenie Ústavného súdu Českej republiky vo veci I.ÚS 268/02).

19. Je potrebné si uvedomiť, že názor dieťaťa je len jedným z kritérií hodnotenia jeho najlepšieho záujmu, od ktorého sa odvíjajú rozhodnutia súdov v konaniach starostlivosti súdu o maloletých. Malo by byť vždy povinnosťou súdu skúmať dôvody odmietavého postoja dieťaťa voči jeho vlastnému rodičovi. Rodina je základná bunka spoločnosti, ktorú treba všemocne chrániť. Rodinné väzby sú tie najsilnejšie, nie je preto možné ignorovať pretrvávajúci stav v rodine mal. I., ktorý sa vymyká predstavám spoločnosti.

20. V súvislosti so zisťovaním názoru dieťaťa odvolací súd zdôrazňuje, že je známe z praxe súdov, že pokiaľ dieťa bolo už zverené niektorému z rodičov do výlučnej starostlivosti alebo fakticky dlhodobo rodič starostlivosť zabezpečoval, tak je možné, že sa rodič, ktorý mal dieťa doposiaľ v starostlivosti, snažil prianie dieťaťa zmanipulovať (porovnaj rozsudok ESLP vo veci C. c/a Fínsku zo dňa 09.05.2006 č.18249/02, bod 58.), pričom úlohou súdov je túto manipuláciu, pokiaľ možno nejakým spôsobom odstrániť a vyhodnotiť, vyrovnáť sa s ňou. Uvedené sa týka aj starých rodičov, eventuálnej iných osôb, ktorým bolo mal. dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

21. Stará matka maloletej žiadala, aby sa odvolací súd oboznámil s obsahom spisu Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 1T/93/2021. Odvolací súd zaslal Okresnému súdu Spišská Nová Ves žiadosť o zapožičanie uvedeného spisu dňa 22.09.2023. Dňa 25.09.2023 bolo tunajšiemu súdu doručené oznámenie z Okresného súdu Spišská Nová Ves, že uvedený spis bola dňa 05.09.2023 zaslaný Ministerstvu spravodlivosti SR a do tohto dňa nebol vrátený. Dňa 27.09.2023 bola telefonicky kontaktovaná pracovníčka trestnej kancelárie Okresného súdu Spišská Nová Ves s tým, že bola

požiadaná o zaslanie oslobodzujúceho rozhodnutia vo veci sp. zn. 1T/93/2021, ktoré bolo tunajšiemu súdu doručené v ten istý deň. Odvolací súd sa týmto rozhodnutím oboznámil, pričom uvádza nasledovné:

22. V prvom rade odvolací súd zdôrazňuje, že nie je oprávnený preskúmať vecnú správnosť akéhokoľvek právoplatného rozhodnutia. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 6To/55/2023-297 zo dňa 16.06.2023 nadobudol právoplatnosť dňa 16.06.2023. S citovaným rozhodnutím sa odvolací súd oboznámil za účelom posúdenia dôvodnosti návrhu na nariadenie starej matky maloletej. Z obsahu spomínaného rozhodnutia vypláva, že orgány činné v trestnom konaní nepostupovali podľa ust. § 135 Trestného poriadku, v dôsledku čoho bola mal. I. vypočúvaná opakovane. Súčasne je však zrejmé, že obžalovaný bol spod obžaloby oslobodený z dôvodu, že: „výsledky vykonaného dokazovania pred súdom vzhľadom na skutočnosti uvedené v tomto rozhodnutí nevyznegli tak, aby odvolací súd mohol vyvodiť jednoznačný, bezpečný a nespochybniteľný záver, že sa stal skutok, ktorý je predmetom trestného stíhania...“. V danej veci neexistovala sústava nepriamych dôkazov, ktoré by usvedčovali obžalovaného zo spáchania trestného činu, ktorý sa mu kládol za vinu.

23. Neušlo pozornosti odvolacieho súdu, že z obsahu uvedeného rozhodnutia vyplývajú aj iné skutočnosti zásadné pre posúdenie dôvodnosti návrhu starej matky maloletej. Odhliadnuc od skutočností, že na základe znaleckého dokazovania bolo ustálené, že otec maloletej netrpí žiadnou duševnou poruchou, nie je príslušníkom menšinovej sexuality, tzn. nie je deviantný, je heterosexuálne zameraný, nebola preukázaná prítomnosť pedofilnej proceptivity, ani známky preferujúce agresívne sexuálne aktivity, rovnako nebola preukázaná žiadna deviácia, pričom pedofília je nepochybne sexuálnou deviáciou.

24. Z obsahu oslobodzujúceho rozsudku je ďalej zrejmé, že stará matka maloletej opakovane podávala na otca maloletej trestné oznámenia na políciu, neustále kontaktovala políciu, aby išla skontrolovať otca maloletej, či nemá vypité. Aj v tom čase, pred začatím trestného stíhania otca maloletej, sa domáhala súdnou cestou zákazu styku otca s mal. I. Stará matka maloletej bola v priestupkovom konaní potrestaná pokarhaním za urážlivé SMS správy voči otcovi maloletej.

25. Vo vzťahu k osobe mal. I., odvolací súd zohľadnil skutočnosť, že mal. I. mala svojho otca rada, rada k nemu chodila, kým jej to jej stará mama nezakázala. Vzťah mal. I. k jej otcovi bol dobrý aj v čase znaleckého vyšetrenia, ktoré sa realizovalo až potom, čo sa mala udiť vyšetrovaná vec (t.j. sexuálne zneužitie maloletej). Z uvedeného je zrejmé, že mal. I. mala k svojmu otcovi pozitívny citový vzťah, rada s ním trávila čas, a to dokonca aj potom, čo mala byť otcom sexuálne zneužitá. Odvolaciemu súdu nie je zrejmé, kedy a za akých okolností sa postoj mal. I. k jej otcovi začal meniť. Nie je vylúčené, že za takýmto postojom mal. I. je jej stará matka, ktorej je maloletá zverená do náhradnej osobnej starostlivosti, a s ktorou mal. I. trávi najviac času a je pre ňu najbližšou vzťahovou osobou. Z tohto dôvodu je prirodzené, že mal. I. preberá postoje a názory na otca od svojej starej matky, ktorá má voči jeho osobe zjavne veľké výhrady (o čom svedčia viaceré trestné oznámenia, ktoré na jeho osobu podávala).

26. Vo veciach starostlivosti súdu o maloletých musí súd primárne hľadiť na najlepší záujem mal. dieťaťa. V danom prípade je však otázne, či je v najlepšom záujme mal. I. resignovať a prijať jej odmietavý postoj vo vzťahu k jej biologickému otcovi, a to bez toho, aby sa súd zaoberal dôvodom, prečo mal. I. odmieta svojho otca (najmä, keď znaleckým dokazovaním vykonanom v trestnom konaní bolo preukázané, že mal. I. mala k svojmu otcovi dobrý vzťah aj potom, čo ju mal údajne sexuálne zneužiť) a či mal. I., či už vedome alebo nevedome nepreberá postoj svojej starej matky, ktorej je zverená do náhradnej osobnej starostlivosti, a ktorá je jej najbližšou vzťahovou osobou.

27. Odvolací súd má za to, že pokiaľ došlo k naštrbeniu vzťahu medzi mal. dieťaťom a jeho otcom, a to až v takej značnej miere, ako je tomu v prípade mal. I., obnova takéhoto vzťahu a opätovné začlenenie otca do života mal. dieťaťa vyžaduje istý čas, trpezlivý a láskavý prístup zo strany oboch rodičov maloletej, resp. zo strany starej matky a aj otca. Stará matka je tá, ktorá je povinná maloletú na styk s otcom riadne pripraviť, tak verbálne, ako aj neverbálne, t.j. svojím konaním a postojom (napr. odprevadením maloletej na stretnutie s otcom, priateľským privítaním sa s otcom, poprianím pekného spoločného času a pod.) maloletej komunikovať to, že jej stretávanie s otcom podporuje, že je v jej záujme, že sa teší z ich obnovovaného vzťahu; ako aj zo strany otca, ktorý svojím srdečným a trpezlivým postojom bude svojej mal. dcére dávať neustále najavo, že ju má rád, že na stretnutia s ňou sa teší a súčasne chápe jej rozpoltenosť, prípadné zmiešané pocity; bude sa jej snažiť vychádzať v ústrety pri plánovaní spoločného

programu a zaujímať sa o to, čo by mal. I. chcela v ten deň robiť, ako by chcela spoločný čas stráviť, pričom sám môže maloletej navrhovať možnosti trávenia spoločného času, ale súčasne prihlíadať na pranie maloletej, čo by chcela robiť. Postoj starej matky maloletej, ktorá sa aj s mal. I. pred otcom skrýva (napr. za regálmi v obchode a pod.), uteká pred ním a podobne, mal. I. nepomôže v tom, aby sa svojho otca nebála, aby bola ochotná sa s ním stretnúť a opätovne s ním nadviazať vzťah a rozhodne nesleduje najlepší záujem mal. I.. Práve naopak, popísané konanie starej matky môže mal. I. vystaviť ešte väčšiemu stresu a vyvolať v nej nedôvodný strach a odmietavý postoj voči svojmu otcovi, pričom je zjavné, že toto sa už stalo.

28. Ani odvolací súd nepochybuje o tom, že je prvoradým záujmom každého dieťaťa, aby vyrastalo v bezpečnom a stabilnom výchovnom prostredí v okruhu ľudí, ktorí sú schopní a ochotní mu poskytnúť nielen materiálne zabezpečenie, ale aj lásku a výchovu tak, aby sa mohlo pozitívne vyvíjať po všetkých stránkach. Vyhodnocujúc záujem maloletého dieťaťa za dôležité považuje odvolací súd možnosť, aby mal. I. vyrastala v prostredí, kde sa na jej výchove a starostlivosti aktívne podieľajú obaja jej rodičia, v tomto prípade stará matka ako náhradný rodič a otec.

29. Je potrebné si uvedomiť, že nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný (predbežný) charakter. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho sa tu nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia. Skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z tohto dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie (§ 185 a nasl. CSP). Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/149/2010 z 5.8.2010).

30. Odvolací súd súčasne zdôrazňuje, že inštitút neodkladného opatrenia predpokladá naliehavosť úpravy pomerov medzi účastníkmi (i keď dočasnej) alebo zabezpečenie výkonu súdneho rozhodnutia, pričom v konaní starostlivosti o maloleté dieťa má slúžiť k ochrane práv dieťaťa v situáciách, keď sú práva dieťaťa zjavne ohrozené do doby, keď o nároku dieťaťa, nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. Neodkladné opatrenie je neodkladným v tom zmysle, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov a tretích osôb. Nie je konečným rozhodnutím, lebo jeho účelom je len neodkladná úprava pomerov účastníkov. Nevyhnutným predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby neodkladnej úpravy pomerov, ktorá je príčinou, že súd môže rozhodnúť len na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, že by musel byť tvrdený nárok nepochybne preukázaný. Aj napriek všetkým uvádzaným skutočnostiam sa však starej matke nepodarilo osvedčiť dôvodnosť podaného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, pričom je samozrejme možné, že prvoinštančný súd po vykonaní riadneho dokazovania a dôkladného šetrenia pomerov v rodine mal. I. dospeje k záveru, že v najlepšom záujme mal. I. je, aby sa styk s jej otcom nerealizoval.

31. V konaní bolo osvedčené, že mal. I. a jej otec sa ocitli v mimoriadne náročnej situácii, kedy boli orgánmi činnými v trestnom konaní vyšetrovaní pre podozrenie zo spáchania trestného činu sexuálneho zneužívania zo strany otca. Mal. I. býva v spoločnej domácnosti so svojou starou matkou, ktorej bola zverená do náhradnej osobnej starostlivosti. Stretnutia s otcom odmieta, má z neho strach. V tomto ohľade je potrebné zdôrazniť, že najdôležitejšiu úlohu a najväčší význam pri obnovení vzťahu mal. I. s jej biologickým otcom má práve osoba starej matky, ktorej mal. I. bezbreho dôveruje. Je rovnako na starej matke, aby svojej vnučke vysvetľovala a pripomínala, že aj keď si sama želá s otcom sa nestretávať, tento má mať v jej živote pevné a nezameniteľné miesto. Je to práve stará matka, ktorá keď povýši svoje vlastné záujmy nad záujmy a potreby mal. dieťaťa, keď bude ochotná s otcom mal. I. korektne a konštruktívne komunikovať a kooperovať, môže byť spájajúcim mostom vo vzťahu mal. I. a jej otca. Je nanajvýš pravdepodobné, že pokiaľ mal. I. uvidí svoju starú matku bezprostredne a uvoľnene s otcom komunikovať, mal. I. bude nasledovať jej príklad a možno aj nevedomky kopírovať jej postoj. Pokiaľ bude mal. I. vidieť, že stará matka z otca nemá strach (skrývanie sa pred otcom o tomto nesvedčí), neháda sa s ním, nič mu nevyčíta, nie je k nemu odmeraná, ale naopak jej správanie sa bude dať považovať za priateľské (aké by štandardne medzi starými rodičmi a rodičmi dieťaťa malo byť bez ohľadu, či sa rodičia dieťaťa nachádzajú v partnerskom vzťahu alebo nie), dá sa očakávať, že takýmto spôsobom bude k otcovi pristupovať aj mal. I. a jej odmietavý postoj sa postupne bude meniť aj vďaka pozitívnemu vplyvu starej matky. Zásadnou otázkou však je, či stará matka maloletej je vôbec ochotná, a

aj schopná svoj postoj k otcovi maloletej prehodnotiť a následne aj zmeniť, sledujúc tak najlepší záujem mal. I., v ktorej rozhodne nie je sťažovanie, či zamedzovanie kontaktu s jej otcom (aspoň nateraz v rámci konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia odvolací súd nevzhladol žiadne dôvody, pre ktoré by styk otca s mal. I. nemal byť v najlepšom záujme maloletej). V prípade, že stará matka maloletej nebude ochotná zmeniť svoj postoj k otcovi maloletej, je potom na otcovi, eventuálne kolíznom opatrovníkovi maloletej, ktorého úlohou je sledovať najlepší záujem mal. dieťaťa, aby sa domáhali nariadenia výchovného opatrenia a poskytnutia odbornej pomoci rodine mal. I., teda nielen maloletej, ale aj jej starej matke a aj jej otcovi (za účelom zlepšenia komunikácie medzi náhradným rodičom a otcom maloletej).

32. Ako už vyššie bolo uvedené, odvolací súd nevzhladol dôvod pre zákaz styku otca s mal. I., no vzhľadom na dlhodobé odlúčenie otca od maloletej z dôvodu väzobného stíhania otca, ako aj s ohľadom na aktuálny psychický stav maloletej, ktorá má z otca strach a odmieta ho, dáva odvolací súd podnet súdu prvej inštancie na začatie konania o zmenu úpravy styku otca s mal. I.. Odvolací súd má za to, že je potrebné, aby styk otca s mal. I. bol upravený tak, aby sledoval najlepší záujem maloletej, aby mal. I. sa mohla počas stretnutia s otcom cítiť v bezpečí a mala možnosť obnoviť svoj vzťah s otcom. Nakoľko sa však odvolaciemu súdu javí, že strach z otca u mal. I. nevyvolalo konanie otca, ale postoj a správanie sa jej starej matky, odvolací súd nepovažuje za vhodné, aby styk otca a mal. I. bol upravený za prítomnosti starej matky, eventuálne matky maloletej, ale tretej nestrannej osoby, ktorá navyše môže mal. I. a jej otcovi byť nápomocná pri obnovovaní ich narušeného vzťahu (asistovaný styk).

33. Odvolací súd dáva súdu prvej inštancie na zváženie, či vzhľadom na udalosti posledných rokov a situácie, ktorým bola mal. I. vystavená, nie je vhodné mal. I. poskytnúť odbornú pomoc, ktorá by jej pomohla všetko, čo doposiaľ prežila spracovať.

34. Odvolací súd v tejto súvislosti pripomína, že záujem maloletého dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri hľadaní konkrétneho najvhodnejšieho usporiadania vzťahov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom a tento záujem vyžaduje, aby sa na jeho výchove podieľali obaja rodičia, ktorí majú v živote maloletého dieťaťa bez pochybností nezastupiteľné postavenie (porov. nález Ústavného súdu Českej republiky vo veci II.ÚS 554/04).

35. Je potrebné tiež skonštatovať, že výkon rodičovských práv a povinností nesmie vystaviť maloleté dieťa negatívnym vplyvom. Z tohto dôvodu, aj vzhľadom na skutočnosti, na ktoré poukazujú rodičia maloletého dieťaťa, by obaja rodičia, aj starí rodičia, mali v prvom rade myslieť na najlepší záujem svojho mal. dieťaťa a prejaviť mu empatiu, porozumenie a podporu.

36. V kontexte uvedeného dáva odvolací súd účastníkom konania do pozornosti čl. 41 ods. 4 Ústavy SR, z ktorého jednoznačne vyplýva, že starostlivosť o deti a ich výchova je nielen právom rodičov, ale aj právom dieťaťa, ktoré má právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť, pričom toto právo môže byť obmedzené výhradne na základe rozhodnutia súdu a v súlade s literou zákona.

37. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia (§ 28 ods. 2 prvá veta zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ďalej len „Zákon o rodine“).

38. Odvolací súd súčasne opakovane vyslovene zdôrazňuje, že pri výkone týchto práv a povinností sú rodičia, aj starí rodičia v prvom rade povinní chrániť záujmy mal. I. (§ 28 ods. 2 druhá veta Zákona o rodine), v ktorej záujme rozhodne nie je obmedzovanie, či sťažovanie kontaktu so žiadnym z jej rodičov. Odvolací súd má tiež za to, že konfrontačné správanie rodičov a starých rodičov rovnako nie je na prospech mal. dieťaťa, a preto dôrazne apeluje na všetky osoby, ktoré majú vplyv na výchovu a starostlivosť o mal. I., no predovšetkým na jej starú matku, matku a jej otca, aby nadradili záujmy a prospech mal. dieťaťa nad vlastné záujmy a negatívne postoje voči druhému rodičovi mal. dieťaťa, eventuálne starému rodičovi.

39. Je potrebné si uvedomiť, že v prípade neschopnosti rodičov (v tomto prípade aj starej matky) spolu kooperovať pri výkone styku sa mal. I. stáva rukojemníkom a obeťou. (porov. Uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II.ÚS 599/10, III.ÚS 439/05), čo sa podľa odvolacieho súdu deje aj v prípade mal. I..

40. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie ako vecne správne podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP a podľa ods. 2 sa v odôvodnení obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a na zdôraznenie správnosti rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody.

41. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle ust. § 55 CMP.

42. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).